Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena *R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séŭ 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
a administrațiune, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séŭ 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 26. Brașovŭ, Vinerĭ, 5 (17) Februarie 1893.

Brașovŭ, 4 Februarie v.

In numĕrulŭ de erĭ alŭ fóiei nóstre amŭ publicatŭ o corespondență din Sibiiu, în care ni-se spune între altele, că la internatulŭ de fetițe române alŭ Asociațiunei transilvane, dintre cele 60 de locurĭ, pentru câte este acela înființatŭ, se mai află pentru semestrulŭ alŭ doilea vre-o cincĭ locurĭ vacante.

Scirea acésta ne pare cam bătĕtóre la ochĭ, nu pentru-că dóră amŭ fi nemulțumițĭ cu fracuența școlei civile de fete a Asociațiunei și a internatului ei, căcĭ acéstă frecuență, mulțumită bunului nume și îngrijirilorŭ deosebite, ce li-se dau fetițelorŭ nóstre în acea școlă și internatŭ, cresce din anŭ în anŭ. Dér ne pare bătĕtóre la ochĭ scirea de mai susŭ pentru-că scimŭ pe base de date autentice, că și astădĭ, pe lângă totŭ avêntulŭ frumosŭ și îmbucurătorŭ, ce l'au luatŭ internatele și școlele nóstre de fetițe, se mai află încă *câte-va sute* de fetițe române prin mănăstirĭ și institute strĕine, unde se crescŭ în spiritŭ streinŭ de legea și neamulŭ nostru, în spiritŭ desprețuitorŭ față de totŭ ce este românescŭ.

Décă aceste fetițe române, crescute în institute streine, arŭ fi fiicele unorŭ părințĭ fără dare de mână și lipsițĭ de mijlócele trebuinciόse pentru susținerea lorŭ la școle și în internate române, lucrulŭ ni-s'ar păré mai puținŭ durerosŭ. Curiosŭ și de ne'nțelesŭ este însĕ, că de obiceiu tocmai aceia dintre părinții românĭ, carĭ dispunŭ de mai bune mijlóce; tocmai aceia, pe carĭ în prima liniă i-a avutŭ în vedere Asociațiunea nóstră la întemeiarea școlei și internatului sĕu; tocmai aceia, dicemŭ, carĭ ar trebui sĕ arate mai multŭ entusiasmŭ față de o educațiune superióră *națională* a fiicelorŭ lorŭ: tocmai aceștia suntŭ, carĭ trecêndŭ cu vederea frumósele ocasiunĭ, ce li-se oferă adĭ întru a da fetițelorŭ lorŭ o crescere națională, le înfundă în institute streine, unde din fragedă copilăriă li-se infiltrézá unŭ spiritŭ streinŭ și cu totulŭ opusŭ educațiunei naționale, care trebue sĕ fiă fundamentulŭ crescerei orĭ cărui poporŭ.

Cu câteva decenii înainte de asta, părinții românĭ ardeau de dorulŭ de-a avé și ei școle și institute românescĭ, în carĭ sĕ pótă da ficelorŭ lorŭ o crescere națională. Ear astădĭ, când după grele lupte și marĭ sacrificii amŭ ajunsŭ sĕ avemŭ și noi câteva școle și internate românescĭ, sĕ vedĭ tu internatele și institutele strĕine împopulate cu fetițe de ale nóstre, ér la școlele și internatele române se găsescĭ locurĭ vacante! Nu este óre acésta o tristă caracteristică a timpului?

Décă școlele și internatele strĕine din țéră ar fi mai bune ca ale nóstre; décă îngrijirea, ce li-se dă fetițelorŭ în acelea, ar fi mai prevenitóre ca într'ale nóstre, orĭ décă celŭ puținŭ susținerea în acelea i-ar costa pe părințĭ mai puține cheltuelĭ decâtŭ la școlele și internatele nóstre românescĭ: atuncĭ lucrulŭ șĭ-ar mai găsi óre-care esplicare. Până acum însĕ n'amŭ audĭtŭ pe nimenea sĕ pună școlele și internatele nóstre românescĭ îndĕrĕtulŭ celorŭ străine, și mai ales îndĕrĕtulŭ celor strĕine ungurescĭ, pe carĭ în prima liniă le avemŭ aicĭ în vedere și carĭ nicĭ din punctulŭ de vedere alŭ pedagogiei, nicĭ alŭ îngrijirei, nicĭ alŭ igienei nu stau cu nimicŭ mai pe susŭ decâtŭ ale nóstre. Pentru ce' dér îșĭ crescŭ părinții românĭ fetițele lorŭ la institute străine, pe câtŭ timpŭ într'ale nóstre mai este încă locŭ?

Ni-se pare, o spunemŭ curatŭ, că pricina rĕului provine în mare parte și dintr'unŭ felŭ de ambițiă păgubitóre și rĕu înțelésă. Le cam place unorŭ ómenĭ sĕ se laude, că și-au crescutŭ fiicele în cutare și cutare institutŭ strĕinŭ, ca și cum institutele strĕine dela noi ar fi totŭ atâtea academii celebre din strĕinătate, măcarŭ că în faptă ele nu suntŭ, decâtŭ póte nisce simple școle, carĭ nu se potŭ nicĭ compara cu școla civilă *publică* a Asociațiunei transilvane, ba póte nicĭ cu celelalte școle superióre de fetițe ale nóstre.

Ar fi timpulŭ sĕ ne reculegemŭ odată și sĕ nu mai considerămŭ totŭ ce e strĕinŭ mai bunŭ, decâtŭ ceea ce e alŭ nostru. Părinții românĭ sĕ-șĭ aducă aminte, că nu pentru strĕinĭ îșĭ crescŭ fetițele lorŭ, ci pentru Românĭ. Siléscă-se decĭ a-le da o educațiune națională, căcĭ singurŭ acésta va puté atrage și mulțumi inimele românescĭ, singurŭ acésta va puté forma temeliile unorŭ familii românescĭ puternice și sănĕtóse.

Nu este chiămarea fetițelorŭ nóstre de-a se face marionatele streinilorŭ, pentru a cărorŭ mulțumire sĕ le învețe limba și sĕ le însușéscă obiceiurile, ci chiămarea lorŭ este de-a ferici inimĭ românescĭ și de-a produce mulțămire în vetre românescĭ. Acesta este scopulŭ, pentru a căruia realisare n'avemŭ nicĭ cea mai mică lipsă de crescere străină.

CRONICA POLITICA.

— 4 (16) Februarie.

Diarulŭ vienesŭ „Montags-Revue“ anunță, că guvernulŭ austriacŭ și-a împărțitŭ astfelŭ **campania parlamentară**: Parlamentulŭ va avé sĕ încheie desbaterea bugetară, precum și alte legĭ de urgență, ca legea pentru mijlócele de hrană, tractatulŭ comercialŭ cu Serbia etc. După Pascĭ se vorŭ întruni din nou dietele provinciale, ér pe la mijloculŭ lunei lui Maiu se vorŭ întruni delegațiunile, pentru ca sĕ voteze bugetulŭ comunŭ. Dela mijloculŭ lui Iunie până la mijloculŭ lui Septemvre întregulŭ aparatŭ parlamentarŭ se va odihni. Pe la mijloculŭ lui Septemvre, dietele vorŭ avé sĕ desbată bugetulŭ pro 1894 și în Noemvre se va întruni parlamentulŭ. Guvernulŭ va ține o conferență cu șefii de partidŭ, în care se va discuta programulŭ.

*

Jules *Ferry* a schițatŭ în adunarea asociațiunei republicane câte-va puncte din programulŭ de reforme alŭ partidei republicane pentru **perioda electorală** iminentă, așa între altele modulŭ alegerilorŭ parțiale pentru cameră micșorarea numĕrului deputațilorŭ, urcarea diurnelorŭ deputațilorŭ. Ferry critică cu deosebire praxa abusivă a anilorŭ din urmă, prin care camera adeseorĭ a țĕrmuritŭ competența esecutivei. Acésta e o falsificare a regimului parlamentarŭ. Acéstă critică indirectă a regimului Carnot este în momentulŭ de față, când se face propaganda pentru *Cavaignac*, cu atâtŭ mai semnificativă, cu câtŭ Ferry în acea adunare a fostŭ lăudatŭ ca unŭ bărbatŭ de statŭ rĕmasŭ intactŭ în scandalulŭ Panama. Unŭ membru alŭ comisiunei de anchetă dise într'o alocuținne, că pentru Ferry a sositŭ în fine óra pentru ca sĕ-șĭ rĕsbune. Acéstă manifestațiune se póte privi ca începutulŭ unei nouĕ candidaturĭ a lui Ferry pentru presidenția republicei.

Parlamentŭ pentru Irlanda.

Rarŭ s'a întêmplatŭ, ca cercurile politice englese se aștepte cu mai mare în-

---

FOILETONULŬ „GAZ TRANS.“

Reîntorsŭ.

Noveletă, de

Margareta Moldovanŭ.

(Urmare.)

Victorŭ rĕmase în salonŭ și începŭ a frundări într'o carte, ce era pe-o mĕsuță.

Contesa intră într'o odăiță cu medicii. Doltsch începŭ visitarea. Când îi prinse mâna, simți ca și când o săgétă i-ar trece prin corpŭ.

„Curiosŭ“ — cugeta în sine — „câțĭ bolnavĭ n'am visitatŭ eu, și n'am simțitŭ nicĭ o schimbare, față de toțĭ am rĕmasŭ rece; uite, acum nu sciu ce'mĭ e, par'că nu sunt celŭ de mai nainte“. Aceste și multe altele îi trecură prin minte, pe când o visita. După-ce se fini visitarea și s'au consultatŭ medicii între sine, voiau sĕ se depărteze. Atuncĭ ochii lui Doltsch se întâlniră cu ai contesei, o sguduitură internă i trecŭ prin corpŭ. Contesa observă ceva și dise:

— „Ei, ce dicĭ domnule? Așa-i, că sunt slabă, nu-i mântuință, par'că însu țĭ domniata eștĭ îngrijatŭ“.

Mediculŭ se reculese îndată.

— „O, nu mĕ rogŭ, dér uitațĭ, și eu suferŭ — suferŭ de nervĭ și acésta îmĭ causéză adeseorĭ câte-o astfelŭ de sguduitură“.

Contesa vĕdêndŭ seriositatea și fisonomia lui, care părea a fi sinceră, îi credŭ. Mai conversară puținŭ, apoi medicii s'au depărtatŭ.

Contesa, după depărtarea medicilorŭ, se retrase în odaia ei și se puse pe gândurĭ: „Ce ușurată mĕ sîmtŭ acum, după visitarea medicului Doltsch; par'că chiar și mânile îi suntŭ bine făcĕtóre... Când mĕ cugetŭ mai de aprópe la fisionomia lui, par'că îmĭ vinŭ așa cunoscute trăsurile acele, ca și când ar avé asemănare cu ale lui.... a! dér, ce vorbescŭ? Emilŭ era tînĕrŭ frumosŭ, apoi nicĭ nu avea barbă... ei, dér cine scie cum va fi elŭ acum; va fi bĕtrânŭ și elŭ de sigurŭ.... Oh, de l'așĭ puté vedé barem odată... fruntea și ochii medicului acestuia îmĭ parŭ, ca și când ar avé asemĕnare cu a lui Emilŭ, da, cu ochii aceia frumoșĭ.... Se spune, că ochii suntŭ oglinda sufletului... Oh, de câte orĭ m'am uitatŭ eu la ochii limpedĭ ai lui Emilŭ și credeam, că și sufletulŭ lui e curatŭ, însĕ m'am înșelatŭ în ei... și totŭ nu'lŭ potŭ uita.... o neliniște mĕ conturbă acum: de ce sĕ părea așa neliniștitŭ mediculŭ acesta?... Dómne, mi-a fi datŭ óre sĕ-lŭ mai potŭ vedé încă odată.... dér décă ar fi acesta Emilŭ?... ce folosŭ, décă nu l'am pututŭ recunósce, apoi fiind-că congresulŭ e pe la fine póte sĕ plece, fără de a-lŭ mai vedé — póte nicĭ când...“

Gândurĭ de aceste conturbau acum liniștea contesei.

Victorŭ de tóte aceste nicĭ ideie nu avea.

La cină, contesa era fórte indispusă și se retrase imediatŭ, după terminare, pretextândŭ, că simțindu-se obosită, merge sĕ se culce.

* *

Mediculŭ Doltsch, după-ce eși dela contesa, merse acasă, era fórte neliniștitŭ.

„Ce óre sĕ fiă cu mine astădĭ? Nu sunt la locŭ. Acum cu visita asta la contesa de Blendeur am pusŭ capĕtŭ neliniștei.... mĕ mustră nisce cugete curióse... după cum am vĕdutŭ eu, contesa acésta semĕna încâtva cu.... cu Emmi, soția mea de odinióră, pe care am părăsit'o.... óre sĕ fiă Emmi? Dómne, cum sĕ schimbă omulŭ, ea este numai ca o umbră... dér totŭ bună, totŭ nobilă... Simtŭ, par'că așĭ vré sĕ mai vĕdŭ odată pe acéstă contesă... dér, décă arŭ fi Emmi, și m'ar recunósce, ce sĕ-i spunŭ.... nenorocitulŭ de mine.... am părăsit'o și m'am dusŭ departe de ea.... dér ce folosŭ am avutŭ, căcĭ liniștea sufletului mi-a lipsitŭ totdéuna... asta a contribuitŭ, de m'am făcutŭ așa rece față de toțĭ ómenii... Așa-i omulŭ în tinerețe, aspiréză totŭ la mai multŭ decâtŭ e în realitate; caută mai multă fericire, decâtŭ i-a prescrisŭ sórtea și étă, că în urmă se lipsesce și de aceea puțină, ce a avut'o la începutŭ.... Așa am făcutŭ eu; cugetam atuncĭ, că fericirea șĭ-o face omulŭ cu banii... am lăsatŭ pe Emmi, fiind-că n'a ereditŭ avere... da, am fostŭ unŭ miserabilŭ, am desprețuitŭ o inimă nobilă, de care eu nu eram vrednicŭ.... și étă cum am fostŭ pedepsitŭ... am banĭ, am renume, însĕ n'am pe nimenĭ, care sĕ consimtă cu mine, mĕ mustră totdéuna consciința.... ce folosŭ de avere, renume, de tóte, décă n'ai liniștea sufletului... Așa sĕ pățéscă toțĭ aceia, carĭ aspiréză la prea multŭ... Ei, dér acum, ce-i de făcutŭ? Sĕ mergŭ îndĕrĕtŭ la contesa de Blendeur, apoi décă

cordare vorbirea unui ministru-preşedinte, cum au aşteptatŭ în ḑiua de 13 Februarie vorbirea octogenarului Gladstone privitóre la proiectulŭ *home rule.* Membrii camerei comunelorŭ deja desŭ de diminéţă se grupară înaintea întrărilorŭ parlamentului, în care nu putoră intra mai mulţĭ de jumĕtate dintre deputaţi. Edificiulŭ era, ca asediatŭ, de lumea curiósă, de-a auḑi ceva din graiulŭ bĕtrânului ministru-preşedinte asupra celei mai însĕmnate reforme englese. In galeria ḑiariştilorŭ nu li s'a datŭ voiă sĕ între decâtŭ unorŭ stenografi. Când Gladstone luà cuvêntulŭ, Irlandesii aplaudară furtunosŭ.

Elŭ declară în vorbirea sa, că e imposibilŭ a se aduce o lege coercitivă. Cu ocasia uniunei, Irlandei i s'au promisŭ legi, ca şi Angliei. Promisiunea acésta însĕ nu s'a împlinitŭ nicĭodată. Elŭ nu vré sĕ ameninţe Anglia, dér décă se va opune vecĭnicŭ pretensiunilorŭ irlandese, îşĭ va pierde tótă puterea. Proiectulŭ dela 1886 a stabilitŭ cinci principii neschimbate şi guvernulŭ actualŭ se nisuesce sĕ ţină la aceste principii. Scopulŭ proiectului de acum este: *înfiinţarea unei corporaţiuni legislative* (pentru Irlanda) *cu sediulŭ Dublinŭ, care sĕ reguleze afacerile legislative şi administrative ale Irlandei.* Guvernulŭ decĭ nu tinde la nimicŭ, ce nu s'ar puté împăca cu unitatea imperiului, ba dincontra elŭ se nisuesce a întări uniunea prin lărgirea guvernării centrale. Proiectulŭ *home-rule* se îngrijesce, în introducerea sa, despre *supremaţia parlamentului imperialŭ*, întru câtŭ acolo este spusŭ, că bilulŭ (legea) ţîntesce la înfiinţarea unui *parlamentŭ irlandesŭ*, fără de-a se ştirbi ori restrînge suveranitatea parlamentului centralŭ. Corpulŭ legislativŭ islandesŭ se va compune din consiliulŭ legislativŭ şi din adunarea legislativă. Viceregele se numesce pe 6 anĭ şi coróna póte sĕ-lŭ amoveze din postŭ.

Viceregele se investesce cu tótă puterea esecutivă. Se va numi o comisiune esecutivă a consiliului secretŭ, care compune aşa ḑicêndŭ guvernulŭ viceregelui. La sfatulŭ comisiunei viceregele va esecuta petiţiile, însĕ conformŭ îndrumărilorŭ corónei. Consiliulŭ legislativŭ va da ocasiune minorităţii irlandese sĕ-şĭ esprime părerile sale; ea va consta din 48 membri aleşĭ. Alegĕtorŭ este fiă-care cetăţênŭ, care plătesce dare, orĭ chiriă de 20 funţĭ. Fiă care alegĕtorŭ are dreptŭ de alegere numai într'unŭ singurŭ cercŭ electoralŭ. Adunarea legislativă primesce mandatŭ pe perióde de câte 6 anĭ şi constă din 103 membri. *Judii* suntŭ inamovibilĭ şi numirea lorŭ depinde dela corónă. Legile financiare se votéză de către adunarea legislativă, dér numai la iniţiativa viceregelui. Deputaţii irlandesĭ vorŭ şedé în parlamentulŭ centralŭ şi numĕrulŭ lorŭ va fi scăzutŭ dela 103 la *80.* Dreptulŭ de votare alŭ deputaţilorŭ irlandesĭ pentru parlamentulŭ centralŭ va fi *restrînsŭ* şi nu vorŭ puté vota pentru proiectele, carĭ se referŭ specialŭ la Marea-Britaniă, apoi pentru proiectele financiare, precum şi pentru alte disposiţiunĭ, ce se referŭ la Marea-Britaniă.

Décă bilulŭ va fi primitŭ, atuncĭ noulŭ parlamentŭ irlandesŭ îşĭ va începe activitatea c'unŭ prisosŭ de 1/2 milionŭ. Bilulŭ e de natură a întări forţa imperiului, mărirea, gloria şi unitatea lui. Gladstone rógă fierbinte camerele, ca votândŭ proiectulŭ, sĕ tragă vĕlŭ asupra trecutului.

SCIRILE ḐILEI.

— 4 (16) Februarie.

Scire personală. Proprietarulŭ şi directorulŭ foiei nóstre, d-lŭ Dr. Aurelŭ *Mureşianu*, care a absentatŭ timpŭ mai îndelungatŭ din Braşovŭ, s'a reîntorsŭ cu trenulŭ de aséră.

—x—

Cum sciu Jidanii sĕ-şĭ ajute. Este cunoscutŭ cetitorilorŭ noştri, că pe la finea anului trecutŭ s'a fostŭ agitatŭ în comitatulŭ Făgăraşului, ca în viitorŭ sĕ se ia arenḑile de beuturĭ spirtuóse din mânile Jidanilorŭ şi sĕ se dea comunelorŭ. Scopulŭ era fórte salutarŭ: mai întâiu era în interesulŭ comunelorŭ, ca sĕ-şĭ realiseze şi óre care câştigŭ materialŭ; a doua, ca locuitorii sĕ bea beuturĭ nefalsificate şi mai ieftine. In cercurile de josŭ alŭ comitatului Făgăraşŭ, unde a fostŭ alesŭ feciorulŭ popii din Voila, ca deputatŭ. comunele precum scria mai deunăḑi „Budapesti Hirlap", cu consimţĕmêntulŭ ministrului Weckerle au încheiatŭ contracte pe trienulŭ 1893 – 95 cu arendatorĭ românĭ N. Sandru din Viştea inf. şi soţii, carĭ au şi începutŭ a vinde în luna lui Ianuarie a. c. beuturĭ mai bune şi mai ieftine. Ecă însĕ, că abia după o lună domnii Fleissig et Nathan, Taglicht ş. a., carĭ au fostŭ daţĭ afară pe-o uşă, au sciutŭ sĕ intre pe alta, în posesiunea arenḑilorŭ din întregulŭ comitatŭ. Se şoptesce şi se vorbesce, că arendatorii românĭ s'au simţitŭ de-odată atâtŭ de descuragiaţĭ, încât s'au mulţămitŭ şi au lăsatŭ tóte arênḑile pe sufletulŭ Fleissigeştilorŭ şi Nathanescilorŭ. Cum sĕ ne esplicămŭ acésta? Unde rĕmâne „acţiunea" grandiósă, ce promitea, că o va inaugura deputatulŭ dela Voila, în favórea emancipării comunelorŭ de Jidanĭ? Cum o fi, cum nu, destulŭ că Oltenii vorŭ fi condamnaţĭ încă trei anĭ sĕ bea „holercă" papricată jidovéscă, în locŭ de vinŭ şi rachiu sănĕtosŭ. Se asigură, că arêndaşii Jidanĭ în periodulŭ trecutŭ au avutŭ unŭ câştigŭ curatŭ nu mai puţinŭ de unŭ milionŭ florinĭ. Nu cumva acestŭ milionŭ le au ajutatŭ, ca sĕ se paraliseze marea acţiune a deputatului dela Voila? Sĕrmană ţéră a lui Radu-Negru!

—x—

Logodna principelui bulgarŭ O scire telegrafică din Florenţa anunţă, că Ferdinand, principele Bulgariei, s'a logoditŭ cu *Luisa Maria de Bourbon*, fiica din prima căsĕtoriă a lui Don Robert duce de Parma. Scirea acésta a produsŭ în Bulgaria unŭ adevĕratŭ entusiasmŭ, dér mai alesŭ în Sofia. Ministrulŭ bulgarŭ Stambulov a anunţatŭ logodna principelui printr'o proclamaţiă, care se svîrşesce cu urmatórele cuvinte ale lui Stambulov: Suntŭ fericitŭ, că acéstă scire de bucuriă potŭ s'o facŭ cunoscută poporului bulgarŭ şi suntŭ convinsŭ, că va umplé inima fiă-cărui Bulgarŭ de-o sinceră bucuriă, fiindcă acéstă faptă însemnată asigureză şi întăresce viitorulŭ şi libertatea iubitei nóstre patrii.

—x—

La concursulŭ de esternatŭ dela spitalele din Parisŭ au reuşitŭ anulŭ acesta, din 322 candidaţĭ, 11 *Românĭ.*

—x—

Numĕrulŭ Ţiganilorŭ în Braşovŭ. In 31 Ianuarie n. c. s'a făcutŭ recensĕmêntulŭ tuturorŭ Ţiganilorŭ din ţéră. In Braşovŭ suntŭ 375 Ţiganĭ. In cetate nu este nicĭ unulŭ.

—x—

O deputaţiune anti semită. Din Viena se anunţă, că o deputaţiune a fracţiunei anti-semite din consiliulŭ comunalŭ de acolo, sub conducerea deputatului Dr. Lueger, a presentatŭ contelui Taaffe unŭ memoriu asupra administraţiei comunale.

—x—

Colera. Din Cracovia se telegrafiéză, că în Polonia a isbucnitŭ din nou colera. Pe linia ferată Vistula, a muritŭ unŭ pasagerŭ de coleră în decursulŭ călĕtoriei.

—x—

Contele Hohenwart, fostŭ ministru-preşedinte austriacŭ, şi actualmente şefulŭ partidei conservative din Austria, şi-a serbatŭ în ḑilele trecute iubileulŭ de 70 anĭ alŭ nascerei sale. Din incidentulŭ acesta iubilarulŭ a primitŭ o mulţime de adrese de felicitare.

—x—

Imormêntarea deputatului Trojan s'a făcutŭ în 13 Februarie în Praga în presedinţa guvernatorului Boemiei, a comitetelorŭ permanente ale dietei, a municipalităţii şi a numĕroşilorŭ deputaţĭ. Deputatulŭ cehŭ tênĕrŭ Dr. Herold a făcutŭ unŭ căldurosŭ necrologŭ. După înmormêntare mulţimea s'a dusŭ înaintea locuinţei lui Herold, căruia i-a făcutŭ marĭ ovaţiunĭ.

—x—

Serată musicală. Musica militară va arangia unŭ concertŭ în sala hotelului Europa Duminecă 19 Februarie n. Programulŭ 'lŭ vomŭ publica în curêndŭ. Inceputulŭ la 1/2 8 óre séra. Preţulŭ de intrare 30 cr.

Ruşine sĕ le fiă.

Ibănescĭ-Hodac, Februarie 1893.

Lucrurĭ de felulŭ celorŭ ce se întêmplă pe la noi, ar fi unŭ păcatŭ neiertatŭ sĕ nu ajungă şi la cunoscinţa cetitorilorŭ „Gaz. Trans." nu pentru că dóră li-ar face vre-o plăcere, ci pentru că li ar oferi ocasiune a distinge pe Românii adevĕraţĭ de cei cu musca pe căciulă.

Prima noutate şi bravură patriotică, cu care ni-se presentă anulŭ de faţă, este *perchisiţiunea domiciliară*, dusă în sfîrşitŭ în comunele Hodac şi Ibănescĭ la 11 Ianuarie, de o comisiune imposantă compusă din cincĭ persóne, şi anume: din unŭ jude dela tribunalulŭ r. din Murĕşŭ-Oşorheiu, unŭ procurorŭ regescŭ, solgăbirĕulŭ cercualŭ din Reghinŭ şi alţĭ doi scriitorĭ ai lorŭ, cu *asistenţă de şése gendarmĭ*, aduşĭ unii spre acelŭ scopŭ chiar dela Reghinŭ, căcĭ cei patru aflătorĭ în postulŭ gendarmialŭ din Gurghin li-se părură prea puţinŭ spre a se presenta cu ei în nisce comune aşa „vrăşmaşe", ca cele susŭ numite.

In ḑiua amintită la 11 óre a. m. sosescŭ în comuna Hodacŭ doi gendarmĭ în completă armatură; puţinŭ după sosirea lorŭ ajungŭ două trăsurĭ cu domnĭ, carĭ se oprescŭ înaintea casei judelui comunalŭ. Totŭ acolo se opriră şi cei doi gendarmĭ, carĭ luară posiţiă de observare spre şcólă şi casa parochială gr. cat. Curêndŭ după aceea mai sosescŭ doi gendarmĭ, carĭ după ce se presintă la domnii amintiţĭ, se îndréptă spre drumŭ în susŭ către casa proprietarului Dumitru Lupu, luându-o în privire, ér alţĭ doi gendarmĭ, carĭ sosiră după aceea, la ordinulŭ primitŭ, iau unŭ drumŭ lateralŭ din comună şi peste o punte trecŭ valea spre Ibănescĭ şi se postéză în apropierea locuinţei învĕţătorului gr. or. de acolo.

Sătenii curioşĭ de cele ce le urmărescŭ acei domnĭ, icĭ colea adunaţĭ în grupurĭ pe strade şi pe la casele lorŭ se întrebau între sine, că óre ce crime şi fărădelegĭ se vorŭ fi întêmplatŭ, de carĭ ei nu au nicĭ o scire, încâtŭ a trebuitŭ sĕ vină la cercetare atâţa domnĭ cu o putere mare de gendarmĭ?

Intru aceea societatea de domnĭ după câtva schimbŭ de cuvinte cu primarulŭ, se îndréptă dimpreună cu acesta spre şcóla gr. cat. şi intră în locuinţa d-lui învĕţătorŭ *I. Mera,* unde se aflau câţĭ-va colegĭ şi amicĭ ai sĕi: studenţĭ şi teologĭ sosiţĭ acasă pe sĕrbătorile Crăciunului. Unulŭ dintre domnĭ spune, că caută pe D-lŭ „Méra Iános". Acesta îi se recomandă de învĕţătorulŭ gr. cat. localŭ Ioanŭ Mera, la care acela îi spune, că elŭ e jude investigătorŭ esmisŭ în causa de cercetare pornită asupră-i.

Aşa déră e trecută de glumă. Comisiunea aduce la cunoscinţa celorŭ presenţĭ scopulŭ eşirei, notéză numele tuturorŭ celorŭ presenţĭ, apoi rugândŭ pe ceialalţĭ sĕ se depărteze pe câtva timpŭ de acolo, opresce numai pe învĕţătorulŭ susŭ numitŭ şi pe d-lŭ *Isidorŭ Suceava,* învĕţătorulŭ gr. or. din Ibănescĭ, ca mar-

---

nu va fi Emmi...? este ea, trebuie sĕ fiă ea, dér apoi tînĕrulŭ acela, sĕ fiă alŭ ei — adecă copilulŭ nostru?... Mĕ mirŭ, cum de avuiu putere de-a eşi de acolo până a nu afla totulŭ?...."

Doltsch era aşa de cufundatŭ în astfelŭ de cugete, încâtŭ nicĭ la cină nu merse. Sĕ culcă, dér a avutŭ o nópte fórte rea, n'a putută durmi de locŭ, îşĭ făcea totŭ felulŭ de planurĭ. In fine zorile ḑilei îlŭ aflară totŭ trézŭ şi obositŭ. Se hotărî a merge în ḑiua aceea érăşĭ la contesa.

* * *

Era pe la 11 óre. Victorŭ a intratŭ la mamă-sa. Contesa era palidă, obosită; se vedea insomnia pe faţa ei.

— „Bună diminéţă, mamă dragă, cum te mai simţescĭ?"

— „Destulŭ de bine, scumpulŭ mamii, numai am avutŭ nisce visurĭ fórte vehemente şi aceste par'că m'au chiar obositŭ."

In realitate însĕ, ea nu durmi tótă nóptea. Cugete deosebite o preocupară. Contesa stĕtŭ cam o jumĕtate de óră de vorbă cu fiiulŭ sĕu, când intră servitorulŭ cu biletulŭ lui Doltsch.

— „Cum, Doltsch aci?" ḑise contesa cu tonŭ tremurătorŭ.

— „Sĕ vede a fi unŭ medicŭ fórte consciențiosŭ" reflectă Victorŭ.

— „Spune-i Nicule, sĕ intre în salonŭ!"

Contesa stĕtŭ unŭ momentŭ, ca şi când ar voi sĕ-şĭ adune tóte puterile, apoi intră în salon rĕḑimată de braţulŭ lui Victorŭ.

Doltsch 'i aştepta. Elŭ era palidŭ, se vedea unŭ felŭ de agitaţiune pe elŭ, dér îşĭ luà tăriă. După ce contesa intră şi după ce ocupară toţĭ trei locŭ, Doltsch începŭ conversaţia. Ca sĕ pótă însĕ încunjura orĭ ce bănuélă — nefiindŭ sigurŭ de suntŭ ei — făcŭ ântâiu introducerea cu privire la bóla contesei, presentândŭ lucrulŭ, ca şi când acesta ar fi motivulŭ adevĕratŭ alŭ venirei sale. In fine trecură cu conversaţia la alte lucrurĭ, căcĭ nu avea destulă tăriă de inimă, ca sĕ pótă întreba ceva despre familia contesei. Acésta vĕḑêndŭ, că Doltsch nu face nicĭ o alusiune la trecutŭ, 'i venia sĕ crédă, că nu este acesta soţulŭ ei şi că s'a s'a înşelatŭ presupuindŭ acésta, decĭ îşĭ luà óre şi cum liniştea; durerea ei părea a fi însĕ şi mai mare.

Ei conversau cu óre-care reservă. Contesa cugetândŭ, că nu este Emil, soţulŭ ei, ér dênsulŭ ne-avêndŭ destulă tăriă, pentru de a aduce ceva înainte, despre familia contesei, 'i era frică de rĕspunsurile ce le va auḑi.

După unŭ timpŭ óre-care, vĕḑêndŭ Doltsch capacitatea, ce o avea Victorŭ, îşĭ luà inima în dinţĭ şi îlŭ întrebà, décă studiază de multŭ?

— „Sunt la facultatea juridică de doi anĭ", rĕspunse Victorŭ.

Deşi 'i tremura totŭ corpulŭ, Doltsch continuà cu întrebările: „Sunteţĭ parisienĭ?"

— „Nu" — rĕspunse contesa — „suntemŭ din provinciă din N".

— „Din N?" îşĭ cugetà mediculŭ, atuncĭ nu suntŭ ei; eu i-am lăsatŭ în F... dér, totuşĭ potŭ fi ei."

La gândurile aceste, sĕ îngălbenì deodată ca céra, nu era în stare sĕ ḑică unŭ singurŭ cuvêntŭ.

— „Suntemŭ din N." — reluà contesa — „şi am venitŭ de câte-va sĕptĕmânĭ la Paris; voiescŭ sĕ îmĭ cautŭ de sănĕtate."

— „Sunteţĭ vĕduvă póte".

— „Da . . . adecă nu, . . . nicĭ nu sciu, ce sĕ ḑicŭ..." — ḑise contesa cu voce slabă. Nu putea vorbi, părea că vorbele i se strîngŭ în gâtŭ. — „Sunt părăsită". La cuvintele aceste o lacrimă i se ivì pe gene.

„Aşĭ abusa, domnule, de paciinţa domnieitale, sĕ îţĭ spunŭ totŭ trecutulŭ meu, este o istoriă vechiă, . . . apoi nicĭ nu te póte interesa. . . . . Eu am căḑutŭ jertfă iubirei mele adevĕrate. . . . O, dér lasŭ tóte aceste. . . . Veḑĭ, domnule, singura mea mângăere este fiiulŭ meu Victorŭ".

— „Victorŭ?" — ḑise mediculŭ fórte mişcatŭ, căcĭ era mai, mai sigurŭ, că suntŭ ei, — „Ce nume frumosŭ, îmĭ place fórte, am avutŭ şi eu unŭ băiatŭ cu numele acesta. De câţĭ anĭ sunteţĭ domnule?"

— „De două-ḑecĭ" rĕspunse Victorŭ.

(Va urma.)

toră la cercetarea ce voiesce sĕ-o sĕvîrşéscă."

Sĕ începe cercetarea. Caută, scormonescŭ de amĕnuntulŭ şi din firŭ în pĕrŭ tóte obiectele, precum: cărţĭ, scrisorĭ, vestminte şi geamantanŭ, cu unŭ cuvêntŭ tóte, dér fără sĕ afle ceva primejdiosŭ pentru statŭ. Nu i destulŭ atâta, intră şi în celelalte odăi precum şi în sala de propunere, unde firesce érăşĭ afară de rechisitele de învĕţămêntŭ de pliuŭ corĕspuuḑĕtóre, alte minunĭ nu află. Eşindŭ de aci, intră în sala şcólei, apoi se suie în podulŭ şcólei, cércă tóte deamĕnuntulŭ, dér tótă ostenéla deşértă. Se întorcŭ érăşĭ în locuinţa D lui învĕţătorŭ, iau unŭ protocolŭ despre cele sĕvêrşite şi cu aceea s'a finitŭ aci.

De aci comisiunea se îndréptă spre Ibănescĭ, rogândŭ pe d-lŭ învĕţătorŭ Mera sĕ-o însoţéscă ca martorŭ la investigaţiunea, ce este a se face la d-lŭ Isidorŭ Suceava. La locuinţa acestuia comisiunea făcù ca şi în Hodac. Cércă scormonesce tóte până şi viptualele din podulŭ casei, déră în deşertŭ, ḑica de ierĭ era trecută. Iau unŭ protocolŭ despre cele isprăvite, şi apoi drumulŭ érăşĭ către Hodac, unde facŭ onórea şi vrednicului proprietarŭ *Dumitru Lupu*, unŭ bărbatŭ de caracterŭ solidŭ şi cu tragere de inimă spre totŭ ce ţintesce la înaintarea binelui comunŭ naţionalŭ, bisericescŭ şi şcolarŭ, aci se începe o cercetare şi mai minuţiósă, băgându-şĭ mânile unii dintre membrii comisiunei chiar şi în lădóiele cu făină. Resultatulŭ: cai verḑĭ. Incă unŭ protocolŭ despre cele sevîrşite şi apoi isprava e gata: „Unŭ fiasco completŭ," „unŭ parturriunt montes".

Étă cum se lasă a fi seduşĭ ómenĭ serioşĭ şi cu posiţii înalte prin minciunile şi denunţările nebasate ale unorŭ ómenĭ lipsiţĭ de simţulŭ de respectŭ şi bunăcuveninţă, conduşĭ de ură şi rea voinţă!

Ostenéla comisiunei însĕ cu tóte acestea n'a rĕmasŭ fără de óre-care resultatŭ realŭ. Ea află în Hodacŭ două şcolĭ şi două biericĭ, cum rarŭ li-se dă ocasiune sĕ afle în alte comune; află mai departe, că în aceste două comune locuiesce o poporaţiune pacînică, strădalnică şi conscie de chiămarea sa, carea, ce e dreptŭ, ţine tare la limba, naţionalitatea, portulŭ şi obiceiurile strămoşescĭ, dér pentru aceea în împlinirea datorinţelorŭ cetăţenescĭ şi adevĕratŭ patriotice, nu se lasă a fi întrecută de alţii alŭ cărorŭ patriotismŭ constă numai din denunţărĭ neruşinate.

Nu ni-ar mai prinde nicĭ o mirare despre năsdrăvănii ca cercetările descrise şi nicĭ ni-ar causa atâta durere, décă amŭ sci, că suntŭ causate de strĕinĭ şi de adversarii noştri, despre carĭ bine scimŭ, că în fiă-care cetăţénŭ şi patriotŭ adevĕratŭ, care ţine la limba şi naţionalitatea sa, vĕdŭ câte unŭ agitatorŭ şi trădătorŭ de patriă. Ne dóre însĕ, când vedemŭ, că atarĭ mişelii şi blĕstămăţii suntŭ puse la cale de ómenĭ eşiţĭ din sînulŭ naţiunei nóstre, încâtŭ trebue sĕ constatămŭ în modŭ aşa durerosŭ adevĕrulŭ cuvintelorŭ: „inimicii omului, căsenii lui."

Cercetările domiciliare din cestiune, de carĭ s'au scandalisatŭ chiar şi strĕinii binesimţitorĭ şi nepătimaşĭ, e lucru mai pe susŭ de tótă îndoiéla, că au fostŭ iniţiate şi puse la cale, pe basa unorŭ denunţărĭ tendenţióse, pline de rĕutate şi pornite din poftă de rĕsbunare ale notarului dela Urisiu — dealtmintrelea cunoscutŭ cetitorilorŭ „Gazetei" — *George Tĕrnovénŭ*, care a eşitŭ dintr'o familiă cu frumósă reputaţiune din acestŭ ţinutŭ,— cu consensulŭ şi la îndemnulŭ socrului sĕu *Nicolau Manţa*, notarŭ în cerculŭ Ibănescĭ, asemenea cunoscutŭ cetitorilorŭ onoratei „Gazete" încă din anii trecuţĭ.

Aceştĭ ómenĭ, când e vorba de interesele lorŭ individuale şi de realisarea scopurilorŭ lorŭ egoistice, nu se ruşinéză a recurge chiar şi la mijlócele cele mai josnice şi primejdióse ale denunţărei false faţă de fraţii de unŭ sânge şi faţă chiar şi de interesele cele mai sfinte ale naţiunei, ce i-a născutŭ. Celŭ din urmă s'a mai distinsŭ şi în anii trecuţĭ pe terenulŭ isprăvurilorŭ patriotice de acestŭ soiu, făcêndŭ cercetare domiciliară prin anii trecuţĭ şi d-lui preotŭ capelanŭ *Ioanŭ Petru* din Ibănescĭ. Acesta, de când s'a aplicatŭ de notarŭ prin spriginulŭ şi pârtinirea sinceră a fruntaşilorŭ din comunele cercului lui, şĭ-a datŭ silinţa cu diverse ocasiunĭ a arunca sĕmênţa discordiei între inteliginţa acelorŭ comune, unde totdéuna a domnitŭ armoniă şi bună înţelegere. Ţinta, ce o urmăresce e, ca de o parte sĕ câştige favorulŭ superiorilorŭ sĕi pentru multe cause nedrepte ale sale, ér de altă parte, ca sĕ abată ochii şi atenţiunea superiorilorŭ sĕi dela abusurile, negligenţele şi defraudările de banĭ, comise asupra locuitorilorŭ acestorŭ comune în anii trecuţĭ, când pusŭ fiindŭ sub cercetare disciplinară. Insuşĭ solgăbirĕulŭ sĕu erupse publice în cuvintele: „Mĕ mirŭ, cum de nu au luatŭ bieţii ómenĭ lumea în capŭ spre America, de jafurile comise de notarulŭ lorŭ."

Celŭ dintâiu, cunoscutŭ publicului din acestŭ ţinutŭ prin vitejiile, ce le arată aprópe în tóte convenirile, unde participă, îşĭ află deosebită plăcere întru a insulta şi batjocori în modŭ câtŭ se póte mai trivialŭ, prin epitete ce numai în dicţionarulŭ lui se potŭ afla, totŭ ce e inteligentŭ românescŭ şi în specialŭ pe preoţĭ şi învĕţătorĭ, despre carĭ susţine alăturĭ cu toţĭ duşmanii şi renegaţii noştri, că suntŭ seducĕtorii blândului poporŭ românŭ, care de-altmintrelea ar fi bunŭ şi ascultătorŭ faţă de mai marii ḑilei. Acesta prin denunţarea falsă susŭ numită a avutŭ intenţiunea de a-şĭ rĕsbuna asupra unorŭ fruntaşĭ din comunele Hodacŭ Ibănescĭ pentru curagiulŭ bărbătescŭ, cu care la anumita ocasiunĭ au rĕspinsŭ cu dispreţŭ şi indignaţiune necualificabilele timbrărĭ şi insulte aruncate publice în presenţa lorŭ la adresa tuturorŭ preoţilorŭ şi învĕţătorilorŭ românĭ

Mărginindu-mĕ deocamdată pe lângă acestea în sperarea, că dóră totuşĭ pe viitorŭ vorŭ lua lucrările o altă direcţiune şi că îşĭ vorŭ aduce aminte şi numiţii denunţătorĭ falşĭ de resplata finală a tuturorŭ celorŭ folosiţĭ de unelte servile, — încheiŭ cu cuvintele: „Ferescene Dómne de prietinĭ, că de dujmanĭ ne vomŭ feri noi!"

Riuanulŭ

Sbuciumările lui „Argus"

Blaşiu, 12 Faurŭ 1893

Bietulŭ „Argus"! Prinsŭ cu minciuna, ca Ţiganulŭ, din poveste, la slănina popii, şi luatŭ de scurtŭ pentru insanităţile „criticelorŭ" sale din „Unirea" se svêrcolesce în chipŭ şi formă, dóră dóră va scăpa din încurcătura în care a întratŭ, graţiă înţelepciunei lui de criticŭ „moderatŭ."

Ce vré „Argus"? Elŭ vré „propăşirea *positivo*—negativă a némului românescŭ"—Bravo! Suntemŭ salvaţĭ! Cum? Prin „una şi alta" — titlu sub care îşĭ scrie „criticele" sale „positivo-negative."

Dér lucrulŭ naibei! Pe când „Argus" încăleca mai strajnicŭ pe buestrulŭ sĕu, închipuindu-şĭ că astfelŭ o sĕ ajute „propăşirei positivo negative" a poporului românŭ şi în specialŭ societăţii din Blaşiu, de care l'a cuprinsŭ — fiă ḑisŭ la urechiă — mare durere de inimă, étă că se ivesce *unŭ* „Aminŭ", care cutéză a lŭ înfrâna puţinŭ în mersulŭ sĕu „reformatoricŭ", arătându-i, că încurcă adevĕrulŭ, că scóte fumŭ şi de unde nu este focŭ şi îi dă sĕ înţelégă în fine, că vede unde nu-i de vĕḑutŭ, ér unde ar trebui sĕ védă şi sĕ audă acolo se face orbŭ şi surdŭ.

Observaţiile aceste purcese din sinceră inimă şi apărute în N-rii 16 şi 17 ai „Gazetei Transilvaniei" din a. c. l'au neliniştitŭ şi scosŭ din sărite pe „Argus", căcĭ în nr. 6 alŭ „Unirii" érăşĭ se apucă de-o pologiă „progresisto-negativă", încercêndu-se a dăscăli pe „Aminŭ".

Şi, mĕ rogŭ, de ce nu? E mare „necuviinţă" ca cineva din Blaşiu sĕ cuteze aşĭ ridica glasulŭ contra lui „Argus", care vré reformarea *ex radice* a poporului românŭ în genere şi a societăţii din Blaşiu în speciă. Ba, ce-i mai multŭ, „Aminŭ" scrie în tonŭ necrutătorŭ!

„Argus" mĕ dăscălesce pentru acéstă îndrăznélă. Şi cu ce? Cu proverbulŭ francesŭ: „Le style c'est l'homme." Ei, bine. „Pater peccavi." Credŭ, că te simţĭ atinsŭ, dér ce sĕ-i facĭ? Vorba Românului: „după sacŭ petecŭ." Décă, clarissime „Argus", am cutezatŭ a te onora cu gentileţele ce le citezĭ în foiţa „Unirii", nu trebuia sĕ te superĭ. Pentru ca sĕ fi liniştitŭ, trebuia sĕ-ţĭ iei ostenélă a rĕsfoi colecţia foii, în care scrii, unde ai fi aflatŭ de sigurŭ gentileţe şi mai şi, ai fi aflatŭ terminĭ şi esemple de proverbială *maliţiă* la adresa unui organŭ românescŭ de publicitate; între altele asemănarea cu „animalulŭ mintosŭ" din fabulele lui Donicĭ, care fórte se potrivesce clicaşilorŭ dela „Unirea". M'am folositŭ de terminiĭ ce mi-i imputĭ, pentra-că, sincerŭ sĕ ţ'o spunŭ d le „Argus", eram sigurŭ, că numai aşa voiu fi priceputŭ şi că numai astfelŭ de terminĭ vĕ placŭ.

Onorabilii cetitorĭ potŭ prin urmare sĕ fiă convinşĭ, că „graţiosităţile de stilŭ" citate de d lŭ „Argus", mai curêndŭ suntŭ marfă importată dela jupânii sĕi fraţĭ politicĭ din Aiudŭ, decâtŭ din Seghedinŭ, orĭ din capitala „Kulturegylet"-ului. Pardon — póte că d-lŭ „Argus" sĕ fi importatŭ ceva şi de-acolo, căcĭ suntŭ cam obicînuiţĭ în fóia din Roma-mică.

Dér nu stau de vorbă cu „Argus" pentru graţiosităţile analóge celorŭ din „Unirea", pe carĭ dênsulŭ pe nedreptulŭ mi-le încarcă în spinare. Ceea ce m'a îndemnatŭ mai alesŭ sĕ-i replicŭ, este mania d-sale de a căuta în mine „celŭ puţinŭ doi." Compătimescŭ pe „Argus", că agerii sĕi ochĭ începŭ sĕ sufere de *miopiă*. Cu dreptulŭ cu care „Argus" caută în mine pe „celŭ puţinŭ doi" aşĭ puté sĕ cautŭ şi eu întrênsulŭ pe celŭ puţinŭ patru, unulŭ mai pătimaşŭ decâtŭ celalaltŭ. Dér fiind-că eu n'am obiceiulŭ sĕ facŭ astfelŭ de deducţiunĭ „logice" lasŭ lui „Argus" meritulŭ de-a fi descoperitŭ prima-dată în lume, că 0 + 1 face *doi*.

Te înşelĭ însĕ d-le „Argus," când credĭ că „Aminŭ" ar fi doi, şi încă doi cavalerĭ „apĕrătorĭ—nechiămaţĭ —ai sexului frumosŭ." Domnii, carĭ suntŭ forţĭ în ale hebraicei şi biblicei, te-ar puté învĕţa, că „Aminŭ" nicĭ decâtŭ nu póte însemna pluralitatea autorilorŭ. Dér, ce sĕ-i facĭ? „Celŭ ce sufere de bóla gălbinării, totŭ felulŭ de colóre lui galbenă îi pare." Décă póte „Una şi alta" (mai bine ḑisŭ: „Trénca-flénca" — Cor.) a d-lui „Argus" se plămădesce de mai mulţĭ, d-sa cugetă, că tóte mergŭ aşa şi în halucinaţiile sale deduce, până la minunaţiă, că „Aminŭ" suntŭ „celŭ puţinŭ doi": „unŭ filologŭ-exegeticŭ şi unŭ filosofŭ — esteticŭ."

Bravo Johann!

Printre şire „Argus" îmĭ mai dispută şi cavalerismulŭ. Mĕ folosescŭ de ocasiă pentru a i-o spune francŭ, că de aşa felŭ de cavalerismŭ cum arată „Argus" în cestiunea acésta, mĕ voiu feri totŭ-déuna. Har Domnului, eu încă n'am ajunsŭ nicĭ odată în situaţiunea de-a mi-se ḑice „*mincinosŭ şi obraznicŭ*" ş'apoi a tăcé înfundatŭ, ca „Argus". D-sa însĕ trebue sĕ tacă, n'are încătrău, căcĭ ḑice o vorbă românéscă: de năcazŭ mâncĭ şi — plăcinte!

Lasă-te déră, d-le „Argus", de filosofare, că póte ţi-ar merge mai bine. Nu trăi cu prepusurĭ, căcĭ se scrie în cărţile sfinte: „*factum non praesumitur nisi probetur*" „Aminŭ" e unŭ singurŭ omŭ, care cunósce pe „Argus" din crescetŭ până în tălpĭ, precum şi pe semenii sĕi. Cunósce trecutulŭ atâtŭ mai depărtatŭ câtŭ şi mai apropiatŭ alŭ vieţii sociale din Blaşiu. Elŭ se bucură din inimă de cei ce voiescŭ propăşirea némului românescŭ. Totŭ din sinceră inimă recomandă lui „Argus" sĕ se lase de criticele lui sterpe şi fără nicĭ o basă reală şi se combată, décă póte şi are voiă, corupţia şi făţăria, şi atuncĭ de sigurŭ îşĭ va câştiga unŭ titlu de meritŭ la activulŭ „scrierilorŭ sale literare".

Inainte de-a încheia, nu potŭ sĕ nu spunŭ d-lui „Argus", că m'a îndatoratŭ fórte prin pluralulŭ majestaticŭ, cu care mĕ onoréză în rĕspunsulŭ d-sale. Altă dată nu-i voiu rĕmâné nicĭ eu datorŭ. M'aşĭ bucura, mai departe, décă mi-ar presenta pe cei doi criticĭ iscodiţĭ de fantasia d-sale, ca sĕ potŭ şi eu rîde „două sĕrĭ". Décă o va face acésta îi promitŭ, că-i voiu da o posă fidelă a „Argusilorŭ"

Acum sĕ încheiu şi eu cu d-lŭ „Argus", întrebândŭ: „Unde e morala?" Bucurosŭ i-o spunŭ: Morala e, în a nu te încerca sĕ-ţĭ baţĭ jocŭ, sĕ flecăreseĭ şi sĕ ameţescĭ lumea cu frase à la positivo-negative Flécurile aḑĭ nu mai numĕră, ele celŭ multŭ potŭ stîrni rîsŭ şi compătimire. „*Mai multă modestiă*" d-le „Argus", căcĭ mi-se pare chiar starea socială te obligă sĕ o practisezĭ. Nu-i aşa?

Aminŭ.

DIVERSE.

Aventurile unui călăreţŭ. Diarulŭ „Nowye Wremja dă următórele amĕnunte interesante asupra călĕtoriei principelui Vjasewski, care cu tótă opunerea prietinilorŭ şi ale rudelorŭ a întreprinsŭ unŭ voiagiu călare de-alungulŭ Asiei. După cum spune chiar elŭ într'o scrisóre, principele îşĭ pusese de gândŭ sĕ întrécă pe oficerulŭ de cazacĭ, Pjecikov, care a venitŭ călare din fundulŭ Siberiei până la Petersburg. Principele a străbătutŭ deja călare Siberia, Mongolia, pustiulŭ Tobi, Ohina, Tonking, Annam, Kochin-China şi Combodjia şi a ajunsŭ în Siam. Până acum elŭ a călăritŭ în continŭ (afară de repaosurile necesare) vreme de 16 lunĭ. 3 părţĭ din drum le-a făcutŭ deja. Călĕtoria a fostă câtŭ se póte de aventuriósă. In China principele Vjasewski a fostŭ atacatŭ în trei rêndurĭ de bandiţĭ şi a fostŭ rănitŭ în două rêndurĭ. Autorităţile chineze i-au făcutŭ totŭ felulŭ de şicane şi au voitŭ sĕ nu'lŭ lase sĕ trécă prin ţinutulŭ Kansi spre Tonking. Numai mulţumită întunerecului nopţii şi iuţelii calului sĕu, a pututŭ elŭ sĕ trécă graniţa. In pădurile din Annam şi din Kochin-China, principele s'a îmbolnăvitŭ de mai multe orĭ de frigurĭ. In Combodja era sĕ se încete de diferite orĭ, fiind-că ţinutulŭ era inundatŭ de ape şi sĕmĕna cu unŭ lacŭ imensŭ. Din China în colo principele a mersŭ cu o trăsură cu 12 cai. 9 dintre aceştia i-a perdutŭ pe drumŭ şi numai cu trei a ajunsŭ la Siam. Acolo era apróре sĕ móră de fóme, căcĭ locuitorii vĕḑêndŭ că'i européнŭ, n'au voitŭ sĕ'i dea cu nicĭ unŭ preţŭ mâncare. In ţinuturile acele păduróse, elŭ n'a pututŭ sĕ cumpere nimicŭ din causă că locuitorii nu cunoscŭ de câtŭ comerciulŭ cu schimbŭ; ei nu sciu ce-sŭ banii şi principele n'avea la elŭ de câtŭ banĭ. De aceea a trebuitŭ sĕ se hrănéscă cu locuste şi cu fructe sĕlbatice. La urma urmei nisce tâlharĭ i-au furatŭ hainele de pe elŭ: — „La Bang Rok" — scrie principele — „am ajunsŭ în costumulŭ lui Adam. Din fericire locuitorii de pe aicĭ umblă totŭ în costumulŭ acesta. Ast-felŭ că „neglijeulŭ" meu nu le face nicĭ o impresie...." In Iunie, 1893, principele nădăjduesce sĕ fie ér în Rusia. Interesantŭ e faptulŭ, că principele a intreprinsŭ călĕtoria asta aventuriósă neînsoţitŭ de nimenea.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 16 Februarie st. n 1893

Bancnote românescĭ	Cump.	9 50	Vênd.	9 53
Argintŭ românescŭ	„	9.45	„	9.50
Napoleon-d'orĭ	„	9.55	„	9.58
Lire turcescĭ	„	—.—	„	—.—
Seris. fonc. „Albina“ 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Imperialĭ	„	—.—	„	
Galbinĭ	„	5 58	„	5 62
Ruble rusescĭ	„	—.—	„	—.—
Mărcĭ germane		58.80	„	59 10

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ croato-slavone	—.—

Cursulŭ la bursa din Viena

din 15 Februarie st. n. 1893.

Renta de aurŭ 4%	115.75
Renta de hârtiă 5%	102 25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	122.40
dto argintŭ	102.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (prima emisiune)	120 10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de	
Bonurĭ rurale ungare	96 20
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	97 50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	151.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	141.—
Renta de argintŭ austriacă	99 20
Renta de hârtiă austriacă	98.85
Renta de aurŭ austriacă	118.90
Losurĭ din 1860	147.90
Acţiunile băncei austro-ungare	993.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr	379 25
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	328.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.67
Napoleon-d'orĭ	9.61½
Mărcĭ 100 împ. germane	59.17½
Londra 10 Livres sterlinge	120.95

Nr. **723**—1893.

PUBLICAŢIUNE

privitóre la presentarea fasiunilorŭ pentru dare de câştigŭ clasa III.

La provocarea oficiului de dare orăşenescŭ din 30 Decemvre 1892 Nr. 6442/92 pentru aşternerea fasiunilorŭ dării de câştigŭ clasa III până în 20 Januarie 1893, numai o parte mică de contribuabilĭ au rĕspunsŭ.

In urma Emisului Inaltului Ministerŭ reg. ung. de finanţe, cu data Budapest 25 Noemvre 1892 Nr. 78806/92, se provócă din nou prin acésta toţĭ Industriaşii, meseriaşii, neguţătorii, antreprenorii, agenţii, advocaţii, medicii, spiţerii, inginerii, arêndaşii s. m. d. cu unŭ cuvêntŭ toţĭ carĭ cadŭ în categoria dării după câştigŭ clasa III sĕ-şĭ predea fasiunile corectŭ scrise, carĭ vorŭ servi de basă la prescrierea dării pe anii 1893 1894 şi 1895 până la 18 Februarie 1893 la oficiulŭ de dare orăşenescŭ.

Acelora, carĭ nu-şĭ vorŭ asterne fasiunile respective, li-se va mĕsura darea după datele, ce se vorŭ constata din partea oficială.

Contribuabilii suntŭ îndatoraţĭ, până în 18 Februarie 1893, sĕ declare câştigul curatŭ ce au obţinutŭ din meserie sĕu afacerĭ în trei anĭ, precedenţĭ anului 1893 adecă 1891, 1892, 1893.

Sĕu décă afacerea n'a duratŭ toţĭ trei aniĭ sĕ declare câştigulŭ curatŭ numai pe timpŭ câtŭ au exercitatŭ comerciul, sĕu meseria. Ca câştigŭ curatŭ se aceptă acea sumă, care resultă după ce se scadă cheltuelile necesare pentru comerciu, sĕu meserie. Cheltuelile proprietarului afacerei, respective contribuabilului, carĭ nu aparţinŭ la purtarea afacerei sĕu întreprinderei, decâtŭ pentru susţinerea lui, a familiei, sĕu a casnicilorŭ, nu e permisŭ a fi subtrase din venitŭ sĕu câştigŭ.

Acela care are câştigŭ sĕu venitŭ din diferite specii de comerciu sĕu întreprindere este obligatŭ pentru fiă-care specie separatŭ, sĕ subştérnă fasiune de câştigŭ.

Acei contribuabilĭ, carĭ au în serviciulŭ lorŭ ajutóre suntŭ îndatoraţĭ a presenta pe lângă fasiune o listă în care se induce numele, timpulŭ întrării în serviciu, şi salarulŭ lunarŭ sĕu anualŭ alŭ respectivilorŭ ajutătorĭ.

Contribuabilii, carĭ vorŭ intreprinde vre-o afacere după conscripţia darei sunt obligaţĭ în termin de două lunĭ dela ḑiua deschiderei negoţului sĕu intreprinderei, a substerne fasiunea. Formulare de fasiunĭ de dare, cum şi formulare pentru însemnarea ajutórelorŭ se predau partidelorŭ la oficiulŭ de dare orăşenesc.

Contribuabilulŭ este obligatŭ a induce în rubricele fasiunei datele necesare cu conscienţiositate, în locŭ de juramentŭ a subscrie fasiunea, care subscriere valoréză ca parolă de onóre împreună cu loculŭ şi datulŭ estradărei.

Arătările neadevĕrate sĕu neesacte înduse în fasiunea dărei classa III după negoţulŭ sĕu orĭ şi ce întreprindere, carĭ aruncă câştigŭ orĭ venitŭ, cu scopŭ de a prescurta erariul financiar, vor fi privite ca transgresiunĭ, carĭ se vor pedepsi cu plata sumei de odata până în optŭ orĭ maĭ multŭ decâtŭ suma cu care a fostŭ erariulŭ financiar păgubitŭ. Ca cifră de pagubă se va lua acea sumă, care va fi constatată de organele ce sunt însărcinate cu măsurarea dărei de câştigŭ.

B r a ş o v ŭ, 9 Februarie 1893.

35,3 - 3. **Magistratulŭ orăşĕnesc.**

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria **Nicolae Ciurcu,** şi în tutungeria **I. Gross.**
